

Natuurhistorisch Maandblad

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING
OP 2de PINKSTERDAG 17 MEI 1948, IN HOTEL
„DE ENGEL” TE WEERT.

Aanwezig de dames: Minis-van de Geyn, Chambille, en de heren: van Rummelen, Kruytzer, Mommers, Smeets, Maréchal, Kofman, Goffin, Leysen, Cobben, Wassenberg, Heyen, Wielders, de Haan, Mulkens, Ottenhof en Tjallingii.

De heer van Rummelen die als Voorzitter fungeert opent de vergadering met een hartelijk woord van welkom in het bijzonder tot Dr. P. Maréchal uit Luik en Mr. S. Smeets, wethouder van de gemeente Weert.

Bericht van verhindering is ingekomen van de Voorzitter Rector Cremers en van de heren: Dr. Beckers, Mr. G. van Spaendonck, Grégoire, Ir. van Schaik, Dr. Dijkstra en van Mr. Kortman, burgemeester van Weert.

Hierna herdenkt de Voorzitter de leden, die ons sinds de vorige jaarvergadering door de dood ontvielen: de heer Busch, Heerlen; notaris Lienaerts, Merkelbeek; de heer Lintjes, Heerlen; Dr. Mares en de heer Schoonbrood, beide te Maastricht.

De secretaris, de heer Kofman, brengt vervolgens het

Jaarverslag over 1947,
uit.

Overzien wij de werkzaamheden van het Genootschap in het afgelopen jaar dan zijn er — buiten de normale activiteit — twee onderwerpen, die sterk naar voren komen, nl. het contact met onze Zuiderburen en de natuurbescherming.

Het contact met onze Belgische vrienden, reeds het vorig jaar gelegd, werd verstevigd door het bezoek van een groep leden van het Genootschap aan de tentoonstelling en de voordrachtenmiddag, die te Luik georganiseerd werden in het kader van de „Quinzaine des Sciences naturelles” op 19 Januari. Gemeenschappelijke excursies naar het Belgische en Nederlandse deel van de St. Pietersberg in Juni en naar de omgeving van Hasselt in September haalden

de banden nog nauwer aan. De bekroning van dit contact vormde de stichting van de Belgisch-Nederlandse St. Pietersbergcommissie op 8 November te Luik. Hierin werken twee verenigingen uit Luik en twee uit Hasselt samen met het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, het Limburgsche Landschap en ons Genootschap.

Reeds vóór de oprichting van bovengenoemde commissie waren er door het Genootschap adressen gezonden aan verschillende autoriteiten om hen te wijzen op de onschatbare waarde van de St. Pietersberg als natuur- en cultuurhistorisch monument. Een nieuwe poging om tot bescherming van de orchideeën te komen werd ondernomen door de contactcommissie voor Natuur- en Landschapbescherming te Amsterdam.

Het comité voor Vogelbescherming, reeds aan het eind 1946 gesticht strekte zijn activiteit uit van een lezing voor politiebeambten tot het verstrekken van wintervoer en gegevens over nestkastjes.

In het vorig jaarverslag werden reeds de Akademiedagen voor de Provincies Brabant en Limburg aangekondigd. Deze bijeenkomsten in Den Bosch, waarbij een flink aantal leden van het Genootschap aanwezig was, werden een groot succes.

De vergaderingen in Maastricht en Heerlen brachten ongeveer hetzelfde aantal leden bijeen als het vorig jaar, nl. gemiddeld resp. 35 en 13. Hetzelfde kan gezegd worden van de 14 excursies, waarvan er één van Heerlen uit en een andere van Roermond uit werd georganiseerd.

De jeugdgroep onder leiding van de heer van Nieuwenhoven bleef zich gunstig ontwikkelen en zag een toenemend aantal leden op bijeenkomsten en excursies.

Het ledenaantal bleef stijgen; 69 leden meldden zich aan, terwijl er 38 wegens overlijden of bedanken moesten worden afgeschreven, zodat het aantal leden aan het eind van het jaar 632 bedroeg.

Op de vorige jaarvergadering in Echt werden de beide aftredende bestuursleden herko-

zen, zodat er geen verandering in het bestuur kwam. Onze penningmeester zag zich echter aan het eind van het jaar wegens vertrek naar Den Bosch genoodzaakt als bestuurslid te bedanken.

Ook in de functie van een ander bestuurslid kwam verandering, zij het niet t.o.v. het Genootschap. De conservatrice van het Museum trad nl. wegens haar huwelijk af, doch bleef in afwachting van de benoeming van een opvolger tijdelijk haar werkzaamheden vervullen.

Met de wens dat in de komende jaren niet alleen het ledenaantal, maar ook de belangstelling van de leden voor de natuur en het Genootschap zal toenemen, besluit ik dit verslag.

Het verslag van de Penningmeester

wordt bij ontstentenis van deze, eveneens door de secretaris voorgelezen. De financiële toestand blijkt mede dank zij subsidies van de gemeente Maastricht en de provincie Limburg, gezond.

Op grond van

de bevindingen van de kascommissies over 1946 en 1947 wordt aan de penningmeester décharge verleent over deze jaren.

Tot leden van de kascommissie 1948 worden benoemd mej. Chambille en de heer Goffin.

Als hoofdredactrice brengt Mevr. Dr. W. Minis-van de Geyn het volgende

verslag uit over
het Natuurhistorisch Maandblad

Een uitvoerig verslag betreffende het Maandblad over 1947 is vrij overbodig, wijl anders een resumé zou moeten gegeven worden van de artikelen, waarvan intussen ieder kennis heeft kunnen nemen. Daarom kan ermede worden volstaan, met te vermelden, dat ondanks de materiaalmoeilijkheden het Maandblad tijdens het verslagjaar regelmatig heeft kunnen verschijnen. Maar bovendien kan ook nog worden overgegaan tot de uitgifte van de Publicaties. De goede gang der werkzaamheden werd zeer bevorderd door de medewerking, die steeds in zo ruime mate van de Firma Goffin mocht worden ondervonden.

Aan de orde is dan de bestuursverkiezing. Het aftredende Bestuurslid Dr. Beckers wordt

bij acclamatie herkozen, terwijl als opvolger van Mr. van Spaendonck eveneens bij acclamatie de heer P. Wassenberg wordt benoemd. De Voorzitter spreekt woorden van dank tot de secretaris en redactrice en betuigt speciaal hulde aan de aftredende penningmeester.

Bij de rondvraag, het laatste punt van de agenda komen enige belangrijke onderwerpen ter sprake:

Mr. S. Smeets dankt voor de woorden van welkom en juicht het toe, dat het Genootschap ook eens in Weert komt vergaderen. Hij dringt er op aan de activiteit niet tot Zuid-Limburg te beperken en meent, dat er in de omgeving van Weert nog heel wat leden te winnen zijn, indien hier wat excursies en vergaderingen gehouden worden. Bovendien vindt hij in het Maandblad te weinig voor niet-vakmensen.

Voorzitter en secretaris wijzen erop, dat het steeds moeilijk geweest is voor het Genootschap om ver van de gevestigde centra vaste voet te krijgen en te houden. Het Bestuur steunt gaarne elke poging tot vorming van nieuwe groepen, maar een plaatselijke kern zal toch het initiatief moeten nemen.

Ook de heer Tjallingii wees op de grote moeilijkheden plaatselijk een groep te vormen. Doordat het Genootschap van buiten te „geleerd” lijkt en het Maandblad wat te moeilijk is voor beginners, is het heel lastig onder deze categorie propaganda te maken. Hij vraagt steun voor de plaatselijke groepen door het uitwisselen van excursieleiders.

Na deze discussie nam tot slot de Voorzitter het woord en nodigde de aanwezigen uit plaats te nemen aan het diner, dat in de beste stemming verliep.

Onder leiding van de heer de Haan uit Weert maakten een dertigtal leden 's middags een excursie.

Eerst werd het SARSVEN en de BAANEN bezocht, twee natuureilandjes in een oceaen van ontgonnen gebied. Het eerstgenoemde ven is gelukkig veilig, doordat het aangekocht is door de Stichting het Limburgsche Landschap. Het laatstgenoemde wordt met ontginning bedreigt. Een afwatering is tot enkele tientallen meters van het ven gegraven, wordt deze doorgetrokken dan loopt dit ven leeg en is onze provincie al weer een stukje natuur armer. Moge dit onheil nog voorkomen worden!

Bij het Sarsven bewonderden de deelnemers

enkele daar gevangen medicinale bloedzuigers.

Bij de Baanen was het een roofvlieg die de aandacht der entomologen trok, terwijl de zeldzame *Lysimachia thyrsiflora* de botanici bijeen deed groeppen. Overigens bleek de moerasflora grotendeels nog in winterrust, maar het mooie landschap van water, riet en struiken met rietgorzen en grasmussen, visdiefje en futen en het uitstekende weer, deden allen met volle teugen genieten.

De bus bracht het gezelschap vervolgens naar de Zuid-zijde van Weert, waar in een der Ringselvennen bij de Zinkfabriek van Budel een ongewone rijke vogelwereld werd aangetroffen. Tientallen kokmeeuwen en zwarte sterns bleken hier, overigens op onbereikbare plaatsen, te broeden. Ook hier weer lieten de rietgorzen zich goed bewonderen. Een wulp liet af en toe zijn „wu-liep” horen. Een enkele oeverloper verried zich door zijn helder „i-di-di”. Geruime tijd genoot men van dit voor de Zuid-Limburgers zo ongewone vogelleven. Daarna werd de terugtocht aanvaard naar Weert, vanwaar de deelnemers weer naar alle richtingen uiteengingen.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

Te Maastricht, op Woensdag 3 Maart.

Aanwezig de dames: Bels-Koning, Hoebe-rechts-Roebroeck, van der Mijll Dekker, Minis-van de Geyn, Kooyman, van Goethem, Knooren, Lahaye-de Wit, Berendschot, Kofman-Kamminga, Janssen, De Kleermaeker en de heren: van Rummelen, Kofman, Bels, Nijst, Brans, Heyen, Storcken, Wijsen, Kemp, Rijk, Maessen, Visser, Ontstenk, Grégoire, Dijkstra, Mommers, Wassenberg, Leysen, Ogg, Janssen, Poot, Br. Maurentius, Br. Agatho, Br. Marinus, Stevens, Otten, van der Gugten, Bergholtz, Nulens, Hack, Bingen, Schoenmakers, Leenders, Kossen, Sondijker, van Nieuwenhoven, Pater van Summeren, Br. Bernardus en Willemse.

De heer Mommers opent de vergadering en wenst de heer van Rummelen nogmaals namens het Genootschap geluk met zijn 40-jarig jubileum en zijn zilveren lidmaatschap van het Bestuur van het Natuurhistorisch Genootschap. De aanwezigen betuigen hiermede hun instemming door applaus. Nadat de heer van Rummelen een kort dankwoord gesproken heeft, houdt

de heer van der Gugten, meteoroloog op het vliegveld te Beek, een causerie over

het phaenologisch onderzoek van het K. N. M. I.

Hoewel het phaenologisch onderzoek reeds uit de 18de eeuw dateert, is men eerst thans in de Bilt bezig al deze oude gegevens te verzamelen en te bewerken. Allerlei wetenswaardigs betreffende bladontwikkeling, bloei, in aar komen en oogstdatum worden in grote grafieken verenigd en aan de hand hiervan kan nagegaan worden:

1. de variatie in data bij de verschillende gewassen.
2. het onderling verband tussen deze stadia.
3. de samenhang met de weersomstandigheden.

Alles bij elkaar is het onderzoek zeer uitgebreid en publicatie van de resultaten zal dan nog wel even op zich laten wachten. Om de moed er echter in te houden bij de waarnemers wordt er onder hen ieder jaar een overzicht verspreid van de voorlopige uitkomsten. Een aardig resultaat is bv. dat er verband blijkt te bestaan tussen de datum van de bladontploffing van de wilde kastanje en de bloei van het fruit.

Het is duidelijk, dat de praktijk hiermee reeds haar voordeel kan doen.

Het K.N.M.I. verspreidt invulkaarten onder de (vrijwillige) waarnemers waarop men van een of meerdere planten kan invullen, datum van bloei, bladontploffing of wat er meer gevraagd wordt.

Spreker laat enige formulieren circuleren en spreekt tot slot de wens uit, dat er onder de leden van het Genootschap vele botanici en entomologen zich voor dit werk zullen beschikbaar stellen. Ir. Post, de landbouwmeteoroloog bij het K.N.M.I. in de Bilt is steeds gaarne bereid alle gewenste inlichtingen te verstrekken.

Onder de titel

Trekverschijnselen in het dierenrijk

houdt de heer van Nieuwenhoven nu een voordracht, naar aanleiding van zijn bezoek aan het symposion over trek, georganiseerd door de Ned. Dierkundige Vereniging in December j.l. te Amsterdam.

Hier volgen enige korte aantekeningen, naar aanleiding van het besprokene gemaakt.

A. Het wegtrekken van de dieren geschiedt in